

กรณีที่ 3 เมื่อทราบราคาตลาดของหุ้นทั้งสองชนิด ซึ่งทำให้สามารถคำนวณราคาขายหุ้นแต่ละชนิดออกจากราคารวมโดยเฉลี่ยตามสัดส่วนของราคาตลาดนั้น ดังตัวอย่างตามวิธีการคำนวณในข้อ 3 ซึ่งสรุปได้ว่า

การขายหุ้นบุริมสิทธิ 2 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท และหุ้นสามัญ 3 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 500 บาท ในราคารวม 1,600 บาท โดยหุ้นบุริมสิทธิมีราคาขายตามลำพังหุ้นละ 60 บาท และหุ้นสามัญมีราคาขายตามลำพังหุ้นละ 510 บาท นั้น สามารถคำนวณราคาขายของหุ้นแต่ละชนิดออกจากราคาขายรวมได้คือ

หุ้นบุริมสิทธิมีราคาขายหุ้นละ 58.18 บาท ซึ่งต่ำกว่ามูลค่าหุ้นละ 41.82 บาท
 หุ้นสามัญมีราคาขายหุ้นละ 494.55 บาท ซึ่งต่ำกว่ามูลค่าหุ้นละ 5.45 บาท
 ดังนั้น เมื่อบริษัทขายหุ้นได้ 1 ชุด จะบันทึกบัญชีโดย

เดบิต เงินสด	1,600.00	
ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ (2 @ 41.82)	83.65	
ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นสามัญ (3 @ 5.45)	16.35	
เครดิต ทุน-หุ้นบุริมสิทธิ (2 @ 100)		200.00
ทุน-หุ้นสามัญ (3 @ 500)		1,500.00

โจทย์ตัวอย่างพร้อมเฉลย

ตัวอย่าง I บริษัทจดทะเบียนหุ้นบุริมสิทธิ 200 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท หุ้นสามัญ 500 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 80 บาท ประกาศขายหุ้นเป็นชุด คือขายหุ้นบุริมสิทธิ 1 หุ้น และหุ้นสามัญ 2 หุ้น ในราคารวมกันชุดละ 300 บาท บริษัทขายหุ้นในวันนี้ได้ 50 ชุด

ให้บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไปเกี่ยวกับการขายหุ้นภายใต้เงื่อนไขในแต่ละกรณี (ให้ปิดเศษสตางค์)

กรณีที่ 1 ณ วันที่ขายราคาตลาดของหุ้นบุริมสิทธิมีราคาหุ้นละ 112 บาท และหุ้นสามัญมีราคาหุ้นละ 104 บาท

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 5

25....			
ก.พ. 1	เงินสด (50 ชุด @ 300)	15,000	
	หุ้น-หุ้นบุริมสิทธิ (50 ชุด × 1 @ 100)		5,000
	หุ้น-หุ้นสามัญ (50 ชุด × 2 @ 80)		8,000
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ (50 ชุด × 1 @ 5)		250
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ (50 ชุด @ 2 @ 17.50)		1,750
	ขายหุ้นได้ 50 ชุด ราคาชุดละ 300 บาท จำนวนราคาขาย หุ้นแต่ละชนิดได้ดังนี้		
	ราคาขายหุ้นบุริมสิทธิ 1 หุ้น และหุ้นสามัญ 2 หุ้น เป็นชุด = 300		
	ถ้าขายหุ้นบุริมสิทธิ 1 หุ้น และหุ้นสามัญ 2 หุ้นแยกกัน		
	ได้ราคา $(112 + (104 @ 2)) = 320$		
	∴ บุริมสิทธิ 1 หุ้น ควรมียราคาขาย = $\frac{112}{320} \times 300 = 105$		
	สามัญ 1 หุ้นควรมียราคาขาย = $\frac{104}{320} \times 300 = 97.5$		

กรณีที่ 2 ณ วันที่ขายราคาตลาดของหุ้นสามัญมีราคาขายตามลำพังหุ้นละ

102 บาท

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 5

25....			
ก.พ.1	เงินสด (50 @ 300)	15,000	
	ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ (50 ชุด × 1 × 4)	200	
	ทุน-หุ้นบุริมสิทธิ (50 ชุด × 1 @ 100)		5,000
	ทุน-หุ้นสามัญ (50 ชุด × 2 @ 80)		8,000
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ (50 ชุด × 2 @ 22)		2,200
	ขายหุ้นได้ 50 ชุด ในราคาชุดละ 300 บาท จำนวนราคาขาย หุ้นแต่ละชนิดได้ดังนี้		
	ขายหุ้นบุริมสิทธิ 1 หุ้น และหุ้นสามัญ 2 หุ้น มีราคารวมกัน	= 300 บาท	
	หัก ราคาขายหุ้นสามัญ 2 หุ้น @ 102	= 204 บาท	
	∴ เหลือราคาขายหุ้นบุริมสิทธิ 1 หุ้น	= <u>96 บาท</u>	

กรณีที่ 3 ไม่ทราบราคาตลาดของหุ้นทั้ง 2 ชนิด โดยวิธีนี้จำเป็นต้องคำนวณหาหุ้นแต่ละชนิดตามสัดส่วน

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 5

25....			
ก.พ.1	เงินสด (50 ชุด @ 300)	15,000	
	ทุน-หุ้นบริมสิทธิ (50 ชุด × 1 @ 100)		5,000
	ทุน-หุ้นสามัญ (50 ชุด × 2 @ 80)		8,000
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นบริมสิทธิ (50 ชุด × 1 @ 15)		750
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ (50 ชุด × 2 @ 12)		1,250
	ขายหุ้น 50 ชุด ราคาชุดละ 300 บาท คำนวณราคาขายหุ้นแต่ละชนิดตามสัดส่วนของค่าหุ้นได้ดังนี้		
	หุ้นบริมสิทธิ 1 หุ้น และสามัญ 2 หุ้นมีราคาตามมูลค่ารวม = 260 บาท		
	ราคาขายหุ้นบริมสิทธิ 1 หุ้น = $\frac{100}{260} \times 300 = 115$ บาท*	สูงกว่ามูลค่า @ 15	
	ราคาขายหุ้นสามัญ 1 หุ้น = $\frac{80}{260} \times 300 = 92$ บาท*	สูงกว่ามูลค่า @ 12	

*หมายเหตุ ปิดเศษสตางค์ทิ้ง ตามคำสั่งโจทย์

ตัวอย่างที่ II บริษัทรามพัฒนาจำกัด จัดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิเมื่อวันที่ 1 เมษายน 25.... มีหุ้นทุนจดทะเบียนดังนี้.- หุ้นบริมสิทธิชนิดระบุชื่อผู้ถือ 500 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 200 บาท และหุ้นสามัญชนิดไม่ระบุชื่อ 10,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท บริษัทได้นำหุ้นออกจำหน่ายตามรายการดังต่อไปนี้

- 25...
- เม.ย. 10 ขายหุ้นสามัญ 200 หุ้น เป็นเงินสดในราคาหุ้นละ 100 บาท
- 12 ขายหุ้นสามัญ 100 หุ้น ในราคาหุ้นละ 105 บาท
- 14 ขายหุ้นสามัญ 100 หุ้น ในราคาหุ้นละ 98 บาท
- มิ.ย. 1 นำหุ้นบริมสิทธิ 20 หุ้นไปแลกกับเครื่องจักร 1 เครื่อง เครื่องจักรตีราคาได้ 3,800 บาท
- 5 ซื้ออาคาร 1 หลัง ตกลงราคา 35,000 บาท ชำระเงินสด 10,000 บาท ที่เหลือออกหุ้นสามัญ 200 หุ้นให้

ก.ค. 15 ออกหุ้นสามัญ 10 หุ้น ให้เป็นผลตอบแทนในการดำเนินการตั้งบริษัทในวันนี้หุ้น
สามัญมีราคาตลาดหุ้นละ 101 บาท

- ให้ทำ
1. ให้บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป
 2. ผ่านรายการไปแยกประเภท
 3. ท่างบททดลอง
 4. ทำรายงานงบการเงิน ณ วันที่ 15 ก.ค. 25...

		สมุดรายวันทั่วไป		หน้า 1
วัน,เดือน,ปี	รายการ		เดบิต	เครดิต
25...				
เม.ย. 10	เงินสด	10	20,000	
	ทุน-หุ้นสามัญ (200 @ 100)	31		20,000
	ขายหุ้นสามัญ 200 หุ้น เป็นเงินสดในราคา เท่ากับมูลค่าหุ้นละ 100 บาท			
12	เงินสด (100 @ 105)	10	10,500	
	ทุน-หุ้นสามัญ (100 @ 100)	31		10,000 -
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	32		500 -
	ขายหุ้นสามัญ 100 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท ขายในราคา 105 บาท			
14	เงินสด (100 @ 98)	10	9,800 -	
	ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นสามัญ (100 @ 2)	33	200 -	
	ทุน-หุ้นสามัญ (100 @ 100)	31		10,000 -
	ขายหุ้นสามัญ 100 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท ในราคา 98 บาท			

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 2

วัน,เดือน,ปี	รายการ		เดบิต	เครดิต
25...				
มิ.ย. 1	เครื่องจักร	16	3,800 -	
	ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นบริมสิทธิ	35	200 -	
	ทุน-หุ้นบริมสิทธิ (20 @ 200)	34		4,000 -
	ออกหุ้นบริมสิทธิ 20 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 200 บาท เพื่อแลกกับเครื่องจักร			
มิ.ย. 5	อาคาร	15	35,000 -	
	เงินสด	10		10,000 -
	ทุน-หุ้นสามัญ (200 @ 100)	31		20,000 -
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	32		5,000 -
	ซื้ออาคาร 1 หลัง มูลค่า 35,000 บาท ชำระเงินสด 10,000 บาท ที่เหลือออกหุ้นสามัญให้ 200 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท			
ก.ค. 15	ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท (10 @ 101)	17	1,010 -	
	ทุน-หุ้นสามัญ (10 @ 100)	31		1,000 -
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	32		10 -
	ออกหุ้นสามัญ 10 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท ให้เป็นผลตอบแทนต่อการจัดตั้งบริษัท หุ้นสามัญมีราคาตลาด 101 บาท			

เงินสด

เลขที่ 10

25...			
เม.ย. 10	ทุน-หุ้นสามัญ	20,000.-	มิ.ย. 1 อาคาร
	12 ทุน & ส่วนเกิน	10,500.-	
	14 ทุน-หุ้นสามัญ	9,800.-	
	(30,300)	(40,300)	

อาคาร

เลขที่ 15

25...		
มิ.ย. 5	เงินสด ทุน & ส่วนเกิน	35,000.-

เครื่องจักร

เลขที่ 16

25...		
มิ.ย. 1	ทุน-หุ้นบริษัทธิ	3,800.-

ค่าใช้จ่ายจัดตั้งบริษัท

เลขที่ 7

25....		
ก.ค. 15	ทุน & ส่วนเกิน	1,010.-

ทุน-หุ้นสามัญ (จดทะเบียน 10,000 หุ้น @ 100)

เลขที่ 31

25....		
เม.ย. 10	เงินสด	20,000.-
	เงินสด	10,000.-
	เงินสด & ส่วนด้อย	10,000.-
มิ.ย. 1	อาคาร	20,000.-
ก.ค. 5	คชจ.ตั้งบริษัท	1,000.-
		(61,000)

ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ

เลขที่ 32

25....		
เม.ย. 10	เงินสด	500.-
มิ.ย. 5	อาคาร	5,000.-
ก.ค. 15	คชจ.ตั้งบริษัท	10.-
		(5,510)

ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นสามัญ

เลขที่ 33

25...		
เม.ย. 10	ทุน-หุ้นสามัญ	200.-

ทุน-หุ้นบุริมสิทธิ (จดทะเบียน 500 หุ้น @ 200)

เลขที่ 34

25...		
มิ.ย. 1	เครื่องจักร & ส่วนด้อย	4,000.-

ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ

เลขที่ 35

25....		
มิ.ย. 1	ทุน-หุ้นบุริมสิทธิ	200.-

บริษัท รามพัฒนา จำกัด
งบทดลอง
ณ วันที่ 15 กรกฎาคม 25.....

เงินสด	30,300.-	
อาคาร	35,000.-	
เครื่องจักร	3,800.-	
ค่าใช้จ่ายจัดตั้งบริษัท	1,010.-	
ทุน-หุ้นสามัญ		61,000.-
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ		5,510.-
ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นสามัญ	200.-	
ทุน-หุ้นบุริมสิทธิ		4,000.-
ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ	200.-	
รวม		
	บาท	
	70,510.-	70,510.-

บริษัท รามพัฒนา จำกัด
 งบดุล
 ณ วันที่ 15 กรกฎาคม 25....
สินทรัพย์

สินทรัพย์เดินสะพัด

เงินสด	30,300.-	
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์		
อาคาร	35,000.-	
เครื่องจักร	<u>3,800.-</u>	38,800.-
ค่าใช้จ่ายไม่มีตัวตน		
ค่าใช้จ่ายจัดตั้งบริษัท		<u>1,010.-</u>
รวมสินทรัพย์	บาท	<u><u>70,110.-</u></u>

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

หนี้สิน		-
ส่วนของผู้ถือหุ้น		
ทุนเรือนหุ้น		
ทุน-หุ้นบุริมสิทธิจดทะเบียน 500 หุ้น		
มูลค่าหุ้นละ 200 บาท	<u>100,000.-</u>	
ออกจำหน่ายและเรียกชำระแล้ว 20 หุ้น		
มูลค่าหุ้นละ 200 บาท	4,000.-	
ทุน-หุ้นสามัญจดทะเบียน 10,000 หุ้น		
มูลค่าหุ้นละ 100 บาท	<u>1,000,000.-</u>	
ออกจำหน่ายและเรียกชำระแล้ว 610 หุ้น		
มูลค่าหุ้นละ 100 บาท	<u>61,000.-</u>	65,000.-
ส่วนเกินทุน		
ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ	(200.-)	
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	5,510.-	
ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นสามัญ	<u>(200.-)</u>	5,110.-
กำไรสะสม		-
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	บาท	<u><u>70,110.-</u></u>

ตัวอย่างที่ III บริษัทสินไทยจำกัด จดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2529 มีทุนหุ้นบุริมสิทธิ 5% สะสมร่วมรับประเภทระบุชื่อผู้ถือในใบหุ้น จำนวน 1,500 หุ้น @ 200 บาท

หุ้นสามัญประเภทไม่ระบุชื่อผู้ถือในใบหุ้น 7,000 หุ้น @ 100 บาท

2529

- ม.ค. 8 นำหุ้นบุริมสิทธิ 800 หุ้น ออกขายในราคาหุ้นละ 205 บาท
นำหุ้นสามัญ 800 หุ้น ออกขายในราคาหุ้นละ 97 บาท
- 12 โอนหุ้นสามัญ 3,000 หุ้น มอบให้นายทวีศักดิ์ ผู้ริเริ่มก่อการจัดตั้งบริษัทคนหนึ่ง ที่ยกยอดต้นทุนบรรทุกราคา 310,000 บาท ไว้ใช้สอยในการดำเนินงานบริษัท
- 15 โอนหุ้นสามัญ 200 หุ้น พร้อมเงินสดอีก 3,000 บาท ให้นายกิตติ ทุนความ เพื่อเป็นค่าตอบแทนในการดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทเป็นที่เรียบร้อย หุ้นสามัญสามารถขายในขณะนี้ได้ราคาหุ้นละ 105 บาท
- 20 โอนหุ้นบุริมสิทธิ 600 หุ้น และหุ้นสามัญ 3,000 หุ้น พร้อมเงินสด 200,000 บาท เพื่อชำระค่าก่อสร้างอาคาร ที่บริษัทวิศวกรรมก่อสร้างตกลงสร้างให้ในราคา 625,000 บาท บริษัทวิศวกรรมก่อสร้างตีราคาหุ้นบุริมสิทธิ เพื่อชำระค่าก่อสร้างในครั้งนี้อาคารหุ้นละ 210 บาท
- 26 ขายหุ้นบุริมสิทธิที่เหลืออยู่โดยผ่านนายหน้า (Broker) ปรากฏว่า นายหน้าขายให้ได้หุ้นละ 218 บาท และคิดค่าใช้จ่ายในการขายหุ้นกับบริษัทหุ้นละ 3 บาท

- ให้ทำ.-**
1. บันทึกรายการข้างต้นในสมุดบัญชีของบริษัท
 1. งบดุล ณ วันที่ 31 มกราคม 2529

สมุดรายวันทั่วไป

วัน เดือน ปี	รายการ	เดบิต	เครดิต
2529 ม.ค. 8	เงินสด (800 @ 205) ทุน-หุ้นบริมสิทธิ (800 @ 200) ส่วนเกินมูลค่าหุ้นบริมสิทธิ ขายหุ้นบริมสิทธิ 800 หุ้นในราคาหุ้นละ 205 บาท	164,000 -	160,000 - 4,000 -
	เงินสด (800 @ 97) ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นสามัญ (800 @ 3) ทุน-หุ้นสามัญ (800 @ 100) ขายหุ้นสามัญ 800 หุ้นในราคาหุ้นละ 97 บาท	77,600 - 2,400 -	80,000 -
12	รถยนต์ ทุน-หุ้นสามัญ (3,000 @ 100) ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ นำหุ้นสามัญ 3,000 หุ้น ไปแลกกับรถยนต์ซึ่งดีราคา ได้ 310,000 บาท	310,000 -	300,000 - 10,000 -
15	ค่าใช้จ่ายจัดตั้งบริษัท ((200 @ 105)+3,000) ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ ทุน-หุ้นสามัญ (200 @ 100) เงินสด ชำระค่าจดทะเบียนตั้งบริษัทด้วยเงินสด 3,000 บาท และหุ้นสามัญ 100 หุ้น ซึ่งมีราคาตลาดหุ้นละ 105 บาท	24,000 -	1,000 - 20,000 - 3,000 -

เงินสด

2529 ม.ค. 8	ทุน-หุ้นบริมสิทธิ & ส่วนเกิน	164,000	2529 ม.ค. 8	คชจ.ตั้งบริษัท	3,000
				20 อาคาร	200,000
	8 ทุน-หุ้นสามัญ	77,600			(203,000)
	26 ทุน-หุ้นบริมสิทธิ & ส่วนเกิน	21,500			
	(60,100)	(263,100)			

รถยนต์

2529
ม.ค.12 ทุน-หุ้นสามัญ & ส่วนเกิน 310,000

อาคาร

2529
ม.ค.12 ทุน-หุ้นสามัญ & ส่วนเกิน & หุ้น
บริมสิทธิ & เงินสด 625,000
(625,000)

ค่าใช้จ่ายจัดตั้งบริษัท

2529
ม.ค. 1 ทุน-หุ้นสามัญ & ส่วนเกิน
& เงินสด 24,000

ทุน-หุ้นบุริมสิทธิ (5% สะสมร่วมรับ)

(จดทะเบียน 1,500 หุ้น	มูลค่าหุ้นละ 200 บาท)	
	2529	
	ม.ค. 8 เงินสด	160,000
	20 อาคาร	120,000
	26 เงินสด	20,000
		(300,000)

ส่วนเกินมูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ

	2529	
	ม.ค. 8 เงินสด	4,000
	20 อาคาร	6,000
	26 เงินสด	1,500
		(10,500)

ทุน-หุ้นสามัญ

(จดทะเบียน 7,000 หุ้น	มูลค่าหุ้นละ 200 บาท)	
	2529	
	ม.ค. 8 เงินสด&ส่วนต่ำ	80,000
	12 รถยนต์	300,000
	18 กชจ.จัดตั้งบริษัท	20,000
	20 อาคาร & ส่วนต่ำ	300,000
		(700,000)

ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ

	2529	
	ม.ค.12 รถยนต์	10,000
	18 กชจ.ตั้งบริษัท	1,000
		(11,000)

ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นสามัญ

2529		
ม.ค. 8 ทุน-หุ้นสามัญ	2,400	
20 ทุน-หุ้นสามัญ	1,000	
	(3,400)	

บริษัท สินไทย จำกัด
 งบดุล
 ณ วันที่ 31 มกราคม 2529
 สินทรัพย์

สินทรัพย์เดินสะพัด

เงินสด		60,100.-
อาคารและอุปกรณ์		
ยานพาหนะ	310,000.-	
อาคาร	<u>625,000.-</u>	935,000.-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน		
คชจ. จัดตั้งบริษัทรอดัคบัญญัติ		<u>24,000.-</u>
รวมสินทรัพย์	บาท	<u><u>1,019,100.-</u></u>

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

หนี้สิน

ส่วนของผู้ถือหุ้น

 ทุนเรือนหุ้น

 ทุน-หุ้นบริมสิทธิจดทะเบียน 1,500 หุ้น

 มูลค่าหุ้นละ 200 บาท 300,000.-

 ออกจำหน่ายและเรียกชำระครบจำนวน

 1,500 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 200บาท **300,000.-**

 ทุน-หุ้นสามัญจดทะเบียน 7,000 หุ้น

 มูลค่าหุ้นละ 100 บาท 700,000.-

 ออกจำหน่ายและเรียกชำระแล้ว 7,000 หุ้น

 มูลค่าหุ้นละ 100 บาท **700,000.-** 1,000,000.-

 ส่วนเกินทุน

 ส่วนเกินมูลค่าหุ้นบริมสิทธิ **11,500.-**

 ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ 11,000.-

 ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นสามัญ (3,400.-) 19,100.-

 รวมส่วนของผู้ถือหุ้น บาท 1,019,100.-

แบบฝึกหัดท้ายบท

ข้อ 1 บริษัท เขียวแดง จำกัด ได้จดทะเบียนจัดตั้งเมื่อ 1 มกราคม 2529 โดยมีทุนที่จดทะเบียนไว้ดังนี้ :-

หุ้นบุริมสิทธิสะสม 300,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท นำออกขายเป็นงวด ๆ โดยระบุนอัตรารเงินปันผลไว้ต่าง ๆ กัน

หุ้นสามัญ จำนวน 1,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 50 บาท บริษัทออกใบหุ้นให้ทันทีเมื่อตกลงให้เป็นผู้ถือหุ้น

ให้บันทึกรายการลงในสมุดรายวันทั่วไปสำหรับข้อเท็จจริงดังต่อไปนี้ :-

- 1) หุ้นสามัญ 400,000 หุ้น ได้นำออกจำหน่ายเป็นเงินสดหุ้นละ 60 บาท
- 2) หุ้นบุริมสิทธิ 5% จำนวน 100,000 หุ้น ได้นำออกขายเป็นเงินสดในราคาเท่ากับมูลค่า
- 3) ได้ออกหุ้นบุริมสิทธิ 5% จำนวน 400 หุ้น เพื่อชำระค่าธรรมเนียมให้สำนักงาน ทนายความในการจัดตั้งบริษัท ซึ่งตกลงค่าจ้าง 40,000 บาท
- 4) ได้ออกหุ้นสามัญ 200,000 หุ้น เพื่อชำระค่าซื้อโรงงานและเครื่องจักรซึ่งตกลง ราคา 13,000,000 บาท
- 5) นำหุ้นบุริมสิทธิ 5% จำนวน 30,000 หุ้น ออกจำหน่ายเป็นเงินสดในราคาสูงกว่า มูลค่า 2%
- 6) นำหุ้นสามัญ 80,000 หุ้น ออกจำหน่ายในราคา 5,440,000 บาท
- 7) นำหุ้นบุริมสิทธิ 4% ออกจำหน่าย 50,000 หุ้น เป็นเงินสดในราคาหุ้นละ 97 บาท

ข้อ 2 บริษัท สิ้นมั่นคง จำกัด มีทุนจดทะเบียนหุ้นสามัญ 10,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท

ต่อไปนี้เป็นรายการที่เกี่ยวข้องกับส่วนของผู้ถือหุ้น คือ

- 1) นำหุ้นสามัญ 1,400 หุ้น ออกจำหน่ายในราคาเท่ากับมูลค่า
- 2) ออกหุ้นสามัญ 20 หุ้น มอบให้แก่ นายมานพ ผู้เริ่มก่อการที่ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้งบริษัทเป็นที่เรียบร้อย
- 3) ซื้ออาคารและที่ดินจากนายสุวิทย์ อาคารหลังนี้ติดจำนองอยู่ในมูลค่า 42,000 บาท สัญญาจำนอง 10 ปี อัตราดอกเบี้ย 9% และในวันที่บริษัทซื้อมานี้ยังค้างจ่ายดอกเบี้ยกับธนาคารอยู่อีก 600 บาท ในวันรับโอนตกลงดีราคาซื้อขายกันปรากฏว่า ที่ดินมีราคา 31,000 บาท และอาคารมีราคา 95,000 บาท คุณสุวิทย์ตกลงรับโอนหุ้นสามัญของบริษัทไปทั้งหมดในราคาเท่ากับมูลค่า โดยทางบริษัทรับภาระการจำนองรวมทั้งดอกเบี้ยค้างจ่ายมาด้วย
- 4) ซื้อเครื่องจักร จากนายปกรณ์ ราคา 29,000 บาท โดยจ่ายตัวเงินอายุ 6 เดือน ดอกเบี้ย 8% มูลค่า 8,000 บาท และโอนหุ้นสามัญให้อีก 210 หุ้น
- 5) ขายหุ้นสามัญ 750 หุ้น ไปให้แก่ผู้ถือหุ้นรายอื่น ๆ ในราคาหุ้นละ 120 บาท

ให้ทำ

- 1) บันทึกรายการข้างต้นในสมุดรายวันทั่วไป
- 2) จัดทำงบทดลอง ภายหลังจากการบันทึกรายการข้างต้น
- 3) งบดุลเฉพาะส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันที่ทำงบทดลอง

ข้อ 3 บริษัท กรทิพย์ จำกัด มีทุนจดทะเบียน เมื่อ 1 มกราคม 2530 ดังต่อไปนี้
หุ้นสามัญ (ไม่ระบุชื่อผู้ถือ) 20,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท
หุ้นบุริมสิทธิ (ระบุชื่อผู้ถือ) 5,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท
รายละเอียดเกี่ยวกับการจำหน่ายหุ้นของบริษัทมีดังต่อไปนี้

- 2530
ม.ค. 10 จำหน่ายหุ้นบุริมสิทธิ 2,000 หุ้น ในราคาหุ้นละ 120 บาท โดยผ่านตัวแทนการขาย
หุ้น ซึ่งบริษัทตัวแทนการขายหุ้นคิดค่าธรรมเนียมในการขาย 1%
- 11 จำหน่ายหุ้นสามัญ เป็นเงินสด 4,000 หุ้น ราคาหุ้นละ 110 บาท
- 18 ออกหุ้นสามัญ 1,000 หุ้น ชำระค่าซื้อที่ดินเพื่อใช้เป็นที่ตั้งสำนักงานตกลงราคา
รวม 105,000 บาท
- 25 เสนอขายหุ้นบุริมสิทธิที่เหลืออยู่ทั้งหมด โดยเสนอขายในราคาเท่ามูลค่า โดยผู้ซื้อที่
ซื้อหุ้นบุริมสิทธิ 5 หุ้น จะแถมหุ้นสามัญให้ 1 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท สำหรับ
หุ้นสามัญสามารถขายโดยลำพังได้หุ้นละ 85 บาท ปรากฏว่าขายหุ้นบุริมสิทธิได้หมด
- ก.พ. 1 ออกหุ้นสามัญ 400 หุ้น ให้สำนักงานนายความพิชิต เป็นค่าตอบแทนในการช่วยจัด
ตั้งบริษัท ราคาหุ้นสามัญในวันนี้สามารถขายได้ในราคาหุ้นละ 103 บาท

ให้ทำ ให้บันทึกรายการข้างต้นในสมุดรายวันทั่วไป

ข้อ 4 บริษัท ก จำกัด จดทะเบียนหุ้นสามัญ 3,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท และ หุ้นบุริมสิทธิ 10% สะสม 1,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 200 บาท

ผู้เริ่มก่อการตกลงกันว่าจะจำหน่ายหุ้นทั้งหมดเป็นชุด (Unit) กล่าวคือผู้ซื้อหุ้นสามัญจะต้องซื้อหุ้นบุริมสิทธิไปด้วยตามสัดส่วนที่บริษัทได้จดทะเบียนไว้ โดยบริษัทจะขายให้ในราคาเท่ามูลค่า

2528
เม.ย.1 มีผู้แสดงความจำนงขอซื้อหุ้นสามัญ 2,100 หุ้น บริษัทจึงขายให้ไปตามนโยบายการจำหน่ายหุ้นที่ได้กำหนดไว้ และได้รับเงินสดมาทันที ในวันนี้มีผู้เสนอขอซื้อหุ้นสามัญโดยลำพัง โดยเสนอราคาให้หุ้นละ 105 บาท

พ.ค.1 ซื้อเครื่องจักร 1 เครื่อง ในราคาเครื่องละ 320,000 บาท ตกลงชำระค่าเครื่องจักรด้วยเงินสด 160,000 บาท ส่วนที่เหลือผู้ขายยอมรับโอนหุ้นของบริษัทที่เหลืออยู่ทั้งหมดไปแทน

ในวันนี้หุ้นบุริมสิทธิมีราคาซื้อขายในตลาดหุ้นละ 190 บาท

ให้ทำ บันทึกรายการข้างต้นในสมุดรายวันทั่วไป

ข้อ 5. เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2530 บริษัท เจริญพาณิชย์กิจ จำกัด ได้จดทะเบียนหนังสือ
บริคณห์สนธิ มีทุนเป็นหุ้นบุริมสิทธิ 8% สะสมและร่วมรับเงินปันผลประเภทระบุ
ชื่อผู้ถือในใบหุ้น จำนวน 10,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 200 บาท และหุ้นสามัญประเภท
ไม่ระบุชื่อผู้ถือ จำนวน 30,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท บริษัทได้นำหุ้นทั้งสองประเภท
ออกจำหน่ายดังต่อไปนี้ :-

2530
ม.ค. 10 บริษัทนำหุ้นบุริมสิทธิ 3 หุ้น ออกขายรวมกับหุ้นสามัญ 5 หุ้น เป็น 1
ยูนิต โดยขายเป็นเงินสดยูนิตละ 1,085 บาท ถ้านำหุ้นบุริมสิทธิออก
จำหน่ายโดยลำพังจะสามารถขายได้หุ้นละ 190 บาท ในวันนี้บริษัทสามารถ
ขายหุ้นทั้งสองประเภทรวมกันได้ 2,000 ยูนิต

ก.พ. 1 บริษัทได้ออกหุ้นบุริมสิทธิ จำนวน 2,000 หุ้น และหุ้นสามัญ 2,500
หุ้น เพื่อชำระค่าซื้อรถยนต์บรรทุก 2 คัน ซึ่งตกลงราคารวม 667,500
บาท ราคาซื้อขายหุ้นบุริมสิทธิโดยลำพังในวันนี้สามารถขายได้หุ้น
ละ 205 บาท

ก.พ. 15 บริษัทได้นำหุ้นบุริมสิทธิที่เหลืออยู่ทั้งหมดออกจำหน่ายเป็นเงินสดในราคา
หุ้นละ 203 บาท

ก.พ. 25 บริษัทได้ออกหุ้นสามัญ จำนวน 500 หุ้น มอบให้สำนักงานกฎหมายและ
การบัญชี “เชี่ยวชาญวิทยา” เพื่อเป็นการตอบแทนผลงานที่ทางสำนักงานนี้
ช่วยดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทให้จนเรียบร้อย ราคาซื้อขายหุ้น
สามัญของบริษัทในวันนี้สามารถขายได้หุ้นละ 102 บาท

มี.ค. 1 บริษัทได้รับเงินจากนายหน้าค่าขายหุ้นสามัญ จำนวน 7,000 หุ้น
มารวม 718,000 บาท โดยนายหน้าสามารถขายหุ้นให้แก่ผู้ซื้อเป็นเงินสด
หุ้นละ 104 บาท

มี.ค. 15 นำหุ้นสามัญที่เหลือออกขายเป็นเงินสดในราคาหุ้นละ 108 บาท

ให้ทำ บันทึกการขายข้างต้นในสมุดรายวันทั่วไป